

جریدہ علیہ

مشيخت جليلہ اسلاميہ نك بصريہ ر سيمه پير

ذی الحجہ سنہ ۱۳۲۹

عدد ۶۸

شديدك آيدہ بر نشر اولور

آلنجي

اسلام متفكر لری

۱

ابو حامد محمد غزالی

۱۷

غزالیء جدید :

عارفین — عارف اسما وصفات الیهی بیلوب بتون احوالده الله ایلہ صدق عادت ایدینان ذاتدر .

عارف اخلاق ردیته دن متبری ، آفات نفسدن متخلی ، وسوساوس نفسدن منقطع در .
عارف ماسوايه سائق اولان خاطراته التفات ایتیه رك ملاحظات اعیاردن خالیدر .
عارف باب اخلاصده متمادیا قائم ، قلبی ایلہ اعتكافی دائمدر .
عارف هر لحظه ده حضرت واجب الوجوده راجعدر ، تصرفات قدریه ده جریان ایدن اسراره بالالهام واقفدر ؛ بوده متحققدر .

عارفك سرأ رب کریمه مناجاتی دائمدر .
عارفك اخوان دینه معامله سی جناب حقك عبادتنه معامله سی کبی رحمت وشفقت ایلده در .
عارفك قلبنده معروف حاضر ، ماسوی غائبدر .

عارف احکام شرعیه ایلہ متخلق ، احوال حقیقت ایلہ متحققدر .
مشایخ صوفیه دن هر بری کندولرینه واقع اولان طلوعا تدن اخبار ، زمانلرنده بولدقاری سنوخته ایما ایدیه رك معرفت بابنده آری آری ، عبارده ایلہ تکلم ، احراز ایلده کلامی مقاماته کوره ترنم ایلشارددر .

عارف ثواب امید ، عقاب قورقوسیلہ عبادت ایتیز ، انحق امر مولایه امثال ایچون عبادت ایدر .

عارف مجنون لیلی کبی درکه [۱] مجنونك مشتاقی لیلادر ، بکاهی لایلا ایچوندر .

[۱] لئن کان هذا الدمع یجری صباة

علی غیر لبلی فهو دمع مضیع

بوکوز یاشی لیلادن غیریه براشتیاق ایچون آقبورصه بیهوده یرہ آفتامشی برکوز یاشیدر .

عارفك حاله معرفت دیرلر. معرفت حقل محل اسرار اولان قلبه، توالی* انوار ایله ظهور و تجلیسیدر. [۱]

امام غزالی نك احياء العلومده بیانیه کوره معرفتک معناسی آنلره اشیانک حقیقی، کاهی علیها «عند الهیده فصل ایسه اولهجه» منکشف اولمقدر؛ عارفین اشیانی بصیرت تامه ایله، طبقی بصر ظاهر، ایله محسوساتی بزم مشاهده من کبی، مشاهده ایدرلز؛ خبر و یردکاری شی سماع و تقلیددن ناشی دکل، بلکه مشاهده صحیحهدن ناشیدر.

معرفت حیا و تعظیمی موجیدر. چونکه عارف باه اولان ذات جلال سبحانی، جمال باکل ربانی بیلیمکه کاليله حیا، کاليله تعظیم ایدر.

معرفت انسانی باشقه رشى سویله مبدن منع ایدر. نته کیم «من عرفاه کل لسانه» دیمشدیر. [۲] عارف شیرازی بمقامده «آزاکه خبرشد خبری باز نیامد» دیمشدی. [۳]

معرفه للهک اماره لرندن بری جانب خدادن هیئت حصولیدر، هر کیمک معرفتی مزداد اولسه اونستبدنه هییتی مزداد اولور. معرفت سکینه یی موجب اولور. [۴] چونکه قلبه جناب حقل جلال و عظمتی تجلی اتمکله قلبنده هیئت، اللهمدن باشقه فاعل و مریدی مشاهده ایتماکله قلبنده صبر و سکونت حاصل اولور. عارفک معرفتی نفسنه مخالفی، هوا و هوسنه مجانبی نسبتنددر. [۵]

معرفت عین جوددن، بذل مجهوددن وارد اولور. [۶] یعنی معرفت الهیه کریم و جواد اولان مولانک محض کرم و جوديله، بذل مجهود ایله حاصل اولور.

معرفتک اولی الله (لساناً و قلباً ذکره) در، اخیینه نهایت یوقدر. [۷] معرفت حقلک استیلای ذکريله عبدک، نفسندن غیبتی ایجاب ایدر، عارف ماسوایی مشاهده ایتمز، ملاحظه ایتمز، تلفظ ایتمز، امور مهمده ماسوایه مراجعت ایتمز، عاقل

[۱] ابوالطیب السامری نك قولیدر.

[۲] الهی بین کیمسه نك لسانی طوتقوی اولور.

[۳] خبردار اولانلردن بر خبر کلدی.

[۴] ابو علی الدقاقک قولیدر.

[۵] من کان فی قلبه بمنقال خردله سوی جلالک فاعلم انه مرض.

قلبنده کی خردله دانه سی قدر ماسوی، محقق بیلکه، برمرضدر.

[۶] ابوسعید الخرازک قولیدر.

[۷] شبلی نك قولیدر.

نصل قلبه، تفكرينه، تذكرينه مراجعت ايدرسه عارف انجق مولاينه مراجعت ايدر،
عاقل قلبي ايله، عارف ربی ايله ياشار. [۱]

عارف قلبي ذكره ايله معموردر، شغل ايله پرنورد.

قلب عارفده ماسوايه محل يوقدر. [۲]

عارف وجود حقه مستهلك، شهود حقه مستقر قدر. موجوديله كندى وجودندن،
مشهوديله كندى شهودندن فاني در، كندى وجود وشهودينه التفاتى يوقدر، كنديسنه
اولان احساس وشعورى زائلدر.

عارفك برآينه قلبي واردركه اكا باقديمي مولاى اكا منجلى اولور.

عارفك قلبي اسرار حقه موصي، واردات صدقك موردى در. وجودده هيچ
حركه، سكون، ذره يوقدركه عارفه مولاىنى خاطراتمسون.

هرورقى دفترست معرفت كردكار [۳]

ابن زديار «عارف نه زمان حقى مشاهده ايدر» سؤاله شويله جواب ورمشدر:
اذا بدا الشاهد وفى الشواهد وذهب الحواس وأضمحل الاخلاص. يعنى شاهد ظاهر،
ادراكات فاني، حواس زائل، اخلاص مضمحل اولديني زمانده عارفك عندنده آنجق
شاهد (مشهود واحد) باقى قالير.

مهمل بن عبده تسترى ديوركه معرفتك غايه سى ايكي در: دهشت، حيرت.

فى الواقع دهشت معروفك، عقولك احاطه ايدمه چكى، كالندن وعزندن؛ حقيقت
شهوده ياقلاشميش اولان عبده مانع اولان حجاب عزت ايله احتجاجبندن؛ حيرت لوازم
حدوثن منزله، معلومات التيه نك نامتناهى اولسندن متولددر.

معرفت عارفك قلبنده ظاهر اولان پرنورد. قلب برآينه در آنك پاسلرينى ازاله

[۱] قشيري نك ايضاحيدر.

[۲] لئن كنت عني في العيان مقبياً

فما انت عن قلبي وسري بغائب

اذا اشتاقت العيان منك لنظرة

تجلى لي في القلب من كل جانب

سن بندن عياناً غائب اولسه بيله قلب وسرمدن غائب دكلسين؛ كوزلرم سنى كورمكه مشتاق
اولديمى سن هر طرفدن قلبده بكا متجلى اولورسين.

[۳] هر بر يابراق معرفت بارى حقه بر دفتردر.

ایمک کرکدر . قلب ؛ شهوات نفسانیہ دن منع صورتی ایله تخلیه ، جمیع احوالہ انبیایہ اقتدا ایله تخلیه ایدیلنجہ پاسلردن ، کیرلردن ازالہ ایدلمش اولور .

قلبك انجلاسی ، جانب حقہ مقابلہ سی نستندہ آندہ نور لمعان ایدر .

ذوالنون مصری «الهی الزیاده بیلن الذیاده اللہہ متعیر اولاندر ، عارفہ عقوبت بروقت ذکراللہدن عفلتدر .» دیور . بناء علیہ عارفک حجابی غفلتی ، کنساهی فترتی در . ابوزید «عارف طیار ، زاهد سیارد» دیور . چونکہ عارف شغل باللہہ مستغرق اولمغله آفات وشواغلی بولومدیغندن اللہہ رجوعی سریع در . زاهد بالکلیہ آفادن منقطع اولمغله آفت دنیادن منقطع ایسده آفت نفس وشیطاندن منقطع دکدر .

نفس وشیطان زد کریمایا راه من [۱]

زاهد کامل المعرفہ دکدر ، عارفک دوننده در . نہ کیم عارف مسک ، زاهد سرکہ وخردل قوقلادر دیمشدر ، زهاد عارفینک فقراسیدر . عارف مولاسنه قارشو متدلل ، خلقه قارشو متواضع در .

عارف اولور ؛ کیدر : نفسنه قارشو بکادن ، مولاسنه قارشو ثنادن خالی قاله ماز [۲] چونکہ دائما نفسنک تقصیری [۳] قلبنه متوالی اولان نعم الہیہی بیلیر .

عارف ملک سلیمانہ نائل اولسده ینہ بر لحظه اللمہدن قافل اولماز

معرفتک اوج رکنی واردر : ہیبت ، حیاء انس . [۴] چونکہ اللہک جلال وسطوتی ہیبتی ، قولک بتون احوالنه نظری حیاتی ، توالی نعمتی ، قولک مناجاتده دوامی انسی موجبدر . عارف ذکرہ ایله مأنوس اولمغله خلقه قارشو غیرمونسدر ، عارف اللہہ مفتقر اولمغله خلقه قارشو غنی در ؛ عارف اللہہ قارشو ذلیل اولمغله خلقه قارشو عزیزدر . عارف مولانک عبد مطلق اولمغله ماسواہ قارشو حر مطلقدر . عارف مہتدی بہ ، عالم مقتدی بہدر . چونکہ عالم احکام الہیہی بیلیر . عملده اوکا اقتدا اولنور . عارفک قلبنه شغل مولا غالب اولور ، نم و مواہب سبحانیہ توالی ایدر . انکله ایتدا اولنور .

[۱] ای کریم ! نفس ایله شیطان یولی اوردی .

[۲] یحیی ابن معاذک قولیدر .

[۳] حسنات الابراہ سیئات المقرین یعنی ابرار حقندہ حسنات اولان مقرین حقندہ سیئاتدر .

[۴] ابن عطانک قولیدر .

عارف سویلیدیکنک فوقنده، [۱] عالم سویلیدیکنک دوندده دره چونکه بتون مقامات واحوالی افاده خصوصنده عباره قاصردر . تعبیره قدرت یوقدر . نته کیم مسک قوقوسی ایله تره یاغنک قوقوسی، بالک طادی ایله شکرک طادینی، تورونجک اکشیلکی ایله لیمونک اکشیلکی عباره ایله تفریق متعسردر . [۲] عارف قلبه ورودایدنی سویله مک ایسته رسه لسانی آتی ادادن عاجزدر . عالم ایسه مجرد علمیه احکام الهیهیه وصوله عاجزدر . سیدالطافه جنید بغدادی عارف حقنده «لون الماء لون انائه» دیور . یعنی عارفک معین، دائمی برحالی یوقدر . قابده کی صویه مشاهد . قابک تغیری ایله صو متغیر اولدینی کبی عارفده وقتک حکمنه، آنده حاصل اولان تجلییه تابعدر .

عارف بعضاً قبض واجلال حکمنه، بعضاً بسط وجمال حکمنه، بعضاً دهشت حکمنه، بعضاً سرور وحسن نفس حکمنه منقاد اولور . قبض واجلال حالنده اکا هیبت، بسط وجمال حالنده اکا سید کاملینه حسن متابعتله ادب، دهشت حالنده آکا سسکون، سرور وحسن نفس حالنده اکا تواضع ورحم ورفق غالبدر .

عارف ابن الوقتدر، ماضیه، مستقبله ده الثفات ایتمز، بولدینی زمانک مقتضیاتی حسن محافظه ایله کندنجه اولی وافع کوردیکی شیلره حصر دقت، حین حاجتده مسئول اوله جتی امر ایله حرکت ایدر؛ بلا اختیار کندویه هر نه لایح اولور ایسه اوکا منقاد اولور .

ما بعدی واردر

ازمیری

اسماعیل حق

[۱] نطقت بلا نطق هو النطق انه

لأنه انطق لفظاً اوبین عن النطق

تراء بت کی اخفی وقد کنت خافياً

والمعشایی برقاً فانطت بالبرق

ملاحظ وجهیه مده برطاقم آثار ظاهر اولدیکه او آثار مقام عرفانه، تقریه دلالت ایدر بیده بلا اختیار اولور بو غیراختیاری نطق معنایه دلالت صحیحده نطق اختیاری نک عینی در . نطق لفظی کییدر . یارب! ماسوادن خفی اولقلم ایچون مظاهر اسما وصفاتک ایله بکا ظاهر اولدک، بی کندک ایله مشغول قیلدک، حالبوکه شهود حق منع ایدن حظوظه مقارتم سببی ایله جابارمک قوتندنی ناشی سن بندن مجتنب ایدک .

یارب! اسائه اوله بربرق لمعان ایتدردک که حاکم غلبه سی زمانده بی او برق ایله جانب اقدسدن وارد اولان لائحات ایله سویلدتک .

[۲] وان قیصا خیط من نسج نسعة

وعشرین حرفاً من معالیک قاصر